



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De patientia amplectenda, & seruanda. cap.xxiiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

pondus operatur in vobis, non aspicientibus quæ videntur, sed quæ non videntur. Quæ enim videntur temporalia sunt, quæ autem non videntur, æterna: Nec longum fore tempus etiam si humanæ impatientiæ tardum videatur, quin Dei statim videatur auxilium, dicentis ^a: Tempore opportuno exaudiui te, & in die salutis auxiliatus sum tibi. Nec dolosa labia, & linguas iniquorū esse metuedas cum Domino adiutore letemur, & ipsum debeamus audire, per Prophetam ^b monentem: Nolite timere opprobria hominum, & blasphemias eorū ne metueritis. Sicut enim vestimētum, sic comedit eos vermis, & sicut lanam, sic deuorauit eos tinea. Et ^c: Per patientiam vestram possidebitis animas vestras. Et ^d: Non sunt condignæ pansiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis, Et alibi ^e: Tribulationem super tribulationem sustinere, vt patienter agamus in omnibus, quæ accidunt nobis. Patiens enim vir multum est prudens: qui autem pusillanimis est, vehementer insipiens.

De patientia amplectenda, & seruanda.

CAP. XXIII.

ET si præmissa ad colubendam impatientiam, & amplectendam patientiam sufficiunt, tamen quia D. Ioannes Chrysostomus patientiam asserit omnium bonorum esse causam, & vniuersę philosophiæ radicem, vt supra dictum est. D. verò Gregorius illam, quæ mater est omnium custosque virtutum per impatientiam vitium amittit, coronidis loco, quædam ex D. Cypriano de bono patientiæ supradictis adijciemus.

Origo autem, & magnitudo patientiæ Deo auctore procedit. Diligenda autē res homini, quæ Deo chara est. Bonum, quod amat diuina maiestas, commēdat. Si Dominus nobis & Deus pater est, sectemur patientiam Dei pariter & patris, quia & seruos oportet esse obsequētes, & filios non decet esse degeneres. Qualis verò in Deo, & quanta patientia, quod in contumeliam suę maiestatis, & honoris instituta ab hominibus prophana templa, terrena figmenta, & sacra sacrilega patientissimè sustinēs, super bonos, & malos æqualiter facit diem nasci, & lumen solis oboriri, & cum imbribus terram rigat, nemo

H. v à bene-

^a Isaiæ 49.

Lingua iniquorum non sunt metuenda.

^b Isai. 51.

^c Luc. 21.

^d Rom. 8.

^e Prouerb. 14.

Patens vir, prudēs est, impatiens, vehementer insipiens.

Patientia omnium bonorum causa, & philosophiæ radix. ^f Hom. 35. in euang. et 3. par. de cura pastor. admonitio. 10. Patientia origo à Deo.

à beneficiis eius excluditur, quo minus iustis simi
& iniustis indiscriminatas pluuias largiatur. Videmus
parabili aequalitate patientiæ nocentibus, & innocen-
tibus, & impiis, gratias agentibus, & ingratis. De-
tu tempora obsequi; elementa famulari; spirare ve-
fontes fluere; grandescere copias messium; fructu-
tescere vinearum; exuberare pomis arbuta; nemora
descere; prata florere. Et cum crebris imo continui-
cerbetur offensis Deus, indignationem suam tempore
& præstitutum semel retributionis diem patienter
stat. Cumque habeat in potestate vindictam, man-
tenere patientiam, ut, si fieri potest, multum malitiam
tracta aliquando mutetur, & homo in errorum, &
rum contagione volutus, vel serò ad Dominum
uertatur, ipso monente, & dicente: Nolo mortem
peccatoris; tantum, ut reuertatur, & viuat. Et iterum
uertimini ad Dominum Deum vestrum, quia cor
cor, & pius est, & patiens, & multæ miserationis.
sententiam flectet aduersus malitias irrogatas.

Atque ut plenius intelligere possimus, fratres di-
simi, quia patientia, Dei res est; & quisquis lenis
tiens & mitis est, Dei patris imitator est, cum in
gelio suo Dominus præcepta in salutem daret, & in
monita depromens ad perfectum discipulos eruditus
fuit & dixit: Audistis quia dictum est: Diliges proxi-
mum tuum, & odio habebis inimicum tuum: Ego
dico vobis, diligite inimicos vestros, & orate per-
secutores, qui vos persequuntur, ut sitis filij patris vestri,
qui calis est, qui solem suum oriri facit super bonos, &
malos, & pluit super iustos & iniustos. Si enim diligitis
eos, qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? hoc
& publicani faciunt? & si salutaueritis fratres vestros
tantum, quid amplius facietis? nonne ethnici idipsum
faciunt? Estote itaque vos perfecti, sicut pater vestrus
lestus perfectus est. Et quia ad hoc descendisse se dixit
Christus, ut voluntatem patris faceret, inter cetera
mirabilia suarum virtutum, quibus iudicia diuina
iectatis expressit, paternam quoque patientiam toleranter
tenore seruauit, omnes denique actus eius ab ipso
aduentu patientia comite signantur. In Iudæis vero
olerant

*Deus sua pa-
tientia vindi-
ctam differt.*

*a Ezech. 18.
b Ioch. 2.*

*Patens Dei
Patris imita-
tor est.*

c Luit. 19.

d Matth. 5.

*Patientia
Christi.*

lerandis aqvanimitas quanta, & quanta eius patientia?
 Incredulos ad fidem suadendo flectere obsequio, ingratos
 fouere, contradicentibus respondere leniter, superbos
 sustinere clemēter, humiliter persequentibus cedere, propheta-
 rum interfectores, & aduersum Deum semper rebelles vsque ad crucis,
 & passionis horā velle colligere, sub ipsa autem passione, & cruce
 prius quā ad crudelitatem necis, & effusionem sanguinis veniretur,
 quę conuictiorum probra patienter audita, quę contumeliarum
 tolerata ludibria? Vt insultantium sputamina patienter
 exciperet, qui sputo suo cœci oculos paulò ante formasset,
 & cuius in nomine nunc à seruis eius Zabulus cum angelis
 suis flagellatur, flagella ipse pateretur, coronaretur spinis,
 qui martyres floribus coronat æternis: palmis in faciem verberaretur,
 qui palmas veras vincētibus tribuit: spoliaretur veste terrena,
 qui indumento immortalitatis cæteros vestit: cibaretur felle,
 qui cibum caelestem dedit: aceto potaretur, qui poculum salutare propinauit.
 Ille innocens, ille iustus, imo innocentia ipse, & ipse iustitia
 inter facinorosos deputatur, & testimoniis falsis veritas
 premitur, iudicatur iudicaturus, & Dei sermo ad vindictam
 tacens ducitur. Et cū ad crucem Domini confundantur sidera,
 elementa turbentur, contremiscat terra, nox diem claudat,
 sol ne Iudæorū facinus aspicere cogatur, & radios, & oculos
 suos subtrahat: ille non loquitur, nec mouetur, nec maiestatem
 suam sub ipsa saltē passione profitetur: vsque ad finem
 perseueranter ac iugiter tolerantur omnia, vt cōsummetur in
 Christo plena & perfecta patientia. Et post ista adhuc interfectores
 suos, si conuersi ad eum fuerint, suscipit, & patientia sua
 saluari ad conseruandos benignus, & patiens Ecclesiam suā
 nemini claudit: Illos aduersarios, illos blasphemos, illos
 nominis sui semper inimicos, si pœnitētiam delicti agant,
 si admissum facinus agnoscant, non solū ad indulgentiam
 criminis, sed ad præmiū regni caelestis admittit. Quid potest
 patientius, quid benignius dici? Viuificatur Christi sanguine,
 etiam qui effudit sanguinem Christi, talis est Christi ac
 tanta patientia, quæ nisi talis, ac tanta existeret, Paulū
 quoque Apostolum Ecclesia nō haberet. Quod si & nos
 fratres charissimi in Christo sumus; si ipsum

In Christo plena, & perfecta patientia, consummata est.

Patientia Christi dedit Ecclesie sicut Paulum.

diſto Apoftolus admonet, ne quis impatiens in operatione deficiat: ne quis tentationibus, aut auoca us, aut victus in medio laudis, & gloriae itinere defiliat, & peccant praeterita, dum que superant, desinunt esse perfecta.

Patientia autem, non tantum bona custodit, sed & repellit aduersa, Spiritui sancto fauens, & caelestibus, ac diuinis coherens contra facta carnis, & corporis, quibus anima expugnatur, & capitur, virtutum suarum propugnaculo reluctatur. Charitas fraternitatis vinculum, fundamentum pacis, tenacitas, ac firmitas vnitatis, quae & spe, & fide maior est, que & opera, & martyria praecedit, quae nobiscum semper aeterna apud Deum in regnis caelestibus permanebit. Tolle illi patientiam, & desolata non durat. Tolle sustinendi, tolerandique substantiam, & nullis radicibus, ac viribus perseverat. Apostolus denique cum de charitate loqueretur ^a, tolerantiam, & patientiam illi iunxit. Et alio in loco ^b: Cum patientia, inquit, supportantes inuicem in charitate, solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. Probauit nec charitatem seruari posse, nec pacem, nisi se inuicem fratres mutua tolerantia foueant, & concordiae vinculum patientia intercedente custodiant. Quid deinde, vt non iures, neque maledicas, vt tua ablata non repetas, vt accepta a lapa & alteram maxillam verberanti praebas, vt fratri in te peccanti non tantum septies, sed septuagies septies, sed omnia omnino peccata dimittas: vt diligas inimicos tuos; vt pro aduersariis, & persecutoribus precem facias? Non poteris ista perferre, nisi tolerantiae, & patientiae teneas firmitatem.

Quid dicam de ira, de discordia, de similitate, quae in Christiano esse non debent? Sit patientia in pectore, & haec illi locum habere non possunt; aut si adire tentauerint, cito discedet exclusa, vt domicilium pacificum perseueret in corde, vbi Deum pacis delectet habitare. Admonet denique Apoftolus, & docet, dicens ^c: Nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis in die redemptionis. Omnis amaritudo, & ira, & indignatio, & clamor, & blasphemia auferantur a vobis. Si enim Christianus a furore & contentione carnali raquam de maris turbinibus excessit, ac traquillus, & lenis in portu Christi

Patientia non tantum bona custodit, sed & repellit aduersa.

Charitas absque patientia non durat.

a 1. Cor. 13. cap. b Ephes. 4. cap.

Ad iniurias omnes perseverandas patientia opus est.

c Ephes. 4.

Christi esse iam cepit, nec iram, aut discordiam intra pectus admittere, cui nec malum pro malo re licet, nec odisse.

Ad carnis incommoda, & corporis cruciatibus perseverandos patientia necessaria est.

Iustus ab iniusto patientia discernitur. a Eccles. 2.

Tob patientia probatus est.

Tobias patientia tentatus.

Impatientia quid mali importes considerandum: de quo etiam lege Terullia in lib. de patient.

Impatientia in Ecclesia hereticos facit. Impatientia rebelles ad odia compellit.

Quae patientia aedificat ad gloriam, impatientia destruit ad ruinam.

Necnon ad varia quoque carnis incommoda, & bros corporis, durosque cruciatibus, quibus humanus quotidie fatigatur & patitur, patientia necessaria. Examinandis namque nobis, atque explorandis importantur labores, & multiplex tentationum tas irrogatur, de iacturis facultatum, de ardore bium, de cruciatu vulnerum, de amissione charum. Nec aliud magis iustos discernit, & iniustos, quam in adversis per impatientiam queritur, & blasphemus iustus; patientia iustus probatur, sicut scriptum est dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habentiam igne probatur aurum, atque argenteum. Sic lo minatus est, & probatus est, ad summum fastigium patientia laudis virtute prouectus. Tobias quoque patientia, & misericordiae suae opera magnifica lumen sione tentatus, in quantum patienter cecitatem per in tantum granditer Deum patientiae laude promeruit.

Atque ut magis, fratres dilectissimi, patientia luceat, quid mali est contrario impatientia importet consideremus. Nam ut patientia bonum Christi est, contra impatientia Zabuli malum; & sicut in quodam, & manet Christus, patiens inuenitur; ita impatientia semper existit, cuius mentem Zabuli nequitia perdit. Quid Iudaicus populus circa beneficia diuina perdit & ingratus, nonne quod a Deo primum recessit, patientiae crimen fuit? Dum Moyse cum Deo loqueretur, non potest ferre, profanos Deos ausus est possidere, nec unquam ab eadem impatientia destitit, quoque semper docilitatis, & diuinae admonitionis impatientia prophetas suos, & iustos quosque perimendo ad ruinam quoque, & sanguinem Domini prosiliret. Impatientia etiam in Ecclesia hereticos facit, & ad Iudaeorum similitudinem contra Christi pacem, & charitatem rebellat ad hostilia, & furiosa odia compellit.

Et ne longum sit singulatim recensere omnia, quae patientia aedificat ad gloriam, impatientia destruit ad ruinam. Quare, fratres dilectissimi, & bonis patientia

& impatientia malis diligenter expensis, patientiam per quam in Christo manemus, vt venire cum Christo ad Deum possimus, plena obseruatione teneamus; quæ copiosa, & multiplex non angusto sine cōcludi ur, nec breuibus terminis coercetur. Latè patet patienti virtus, & vberitas eius, ac largitas de vnius quidem nominis fonte proficitur, sed exundantibus venis per multa gloriarū itinera diffunditur, nec proficere aliquid in actibus nostris potest, ad consummandam laudem, nisi inde consummationis accipiat firmitatem.

Patientia est, quæ nos Deo, & commendat, & seruat: ipsa est, quæ iram temperat, quæ linguam frænat, mentem gubernat, pacem custodit, disciplinam regit, libidinis impetum frangit; timoris violentiam comprimit; incendium simularis extinguit; coercet potentiam diuitū, inopiam pauperum refouet; tuetur in virginibus beatā integritatem, in viduis laboriosam castitatē, in coniunctis & maritatis indiuiduā charitatem: facit humiles in prosperis, in aduersis fortes, contra iniurias, & contumelias mites: docet delinquentibus citò ignoscere; si ipse delinquas, diu, & multum rogare: tērationes expugnat, persecutiones tolerat, passionēs, & martyria consummat: ipsa est, quæ fidei nostræ fundamenta firmiter ponit: ipsa est, quæ incrementa sp̄i sublimiter prouehit: ipsa actū dirigit, vt tenere possimus viam Christi, dum per eius tolerantiam gradimur: ipsa efficit, vt perseueremus filij Dei, dum patientiam patris imitatur. Et quoniam plurimos scio, vel pondere iniuriarum ingentium, vel dolore de iis, qui aduersum se grassantur, & sæuiunt, vindicare velociter cupere: Nec illud in extrema parte reticendum est, vt in istis fluctuantis mundi turbinibus, & Iudæorum siue gentilium, & hæreticorū quoque persecutionibus cōstituti, paciēter expectemus vltionis diē, nec ad vindictā doloris nostri querula festinatione properemus, cum scriptū sit^a. Expecta me, dicit Dominus, & diem resurrectionis meæ in testimoniū, quoniam iudicium meū est ad congregationes gentium, vt excipiā Reges, & effundā super eos iram meam. Expectare nos iubet Dominus, & futuræ vltionis diem forti patientia sustinere, qui & in Apocalypsi loquitur, dicens^b: Ecce venio

*Per patientiam
in Christo manemus.*

*Patientia nos
Deo commenda-
dat, & seruat.
Virtus, & in-
signes patienti-
æ effectus.*

^a Soph. cap. 3.

^b cap. 22.

venio citò, & merces mea mecum est, reddere me
secundum facta sua. Vnde etiam clamantes martyres
ad vindictam suam dolore erumpente properant
implendi que martyribus præbere patientiam.
patientiam, fratres dilectissimi, & in persecutionum
passionibus nostris cogitemus. Huius aduentui
expectationis obsequium præbeamus. Nec delectamur
ante Dominum serui irreligiosa, & inuerecunda
tione properemus. Insistamus potius, & elaboremus
roto corde vigilantes, atque ad omnem tolerantiam
biles dominica præcepta seruemus, vt cum illa
vindictæ dies venerit, non cum impiis, & peccatoribus
puniamur, sed cum iustis, & Deum timentibus
remur.

*Ad acquirendam patientiam
quædam media.
b vt tradit
Præf. Sodal.
B. Mariae Co-
lon. part. 2.
piar. & Chri-
stian. instit. tit.
de med. ad pa-
tient.*

Ad hanc autem patientiam in nobis stabiliedam
& expediens fuerit^b considerare, nos longè grauiora
diuersis multorum annorum peccatis commissa
que si non in isto mundo his similibusque afflictio-
centò in futuro seculo purgatorij ignibus excog-
erunt. Deinde conferre tribulationes, molestiasque
fratrum cum his, quas multi alij fortasse etiam meliores
bis tolerant. Tertio, respicere ad lucrum, quod ex
lacione sequetur. Sicut enim operarius in sum-
ribus cõsolatur se expectatione mercedis; ita Christus
in omnibus molestiis, & afflictionibus gaudere
spe retributionis. Quarto, cogitare quid ex impati-
leuaminis sentiemus. Non enim ob id dolor minor
aut molestia tolletur, quia impatientie signa edimus
potius augebitur, quod ad certa mala etiam confici-
vulnus addamus. Ergo faciamus de necessitate
patienterque feramus quod ad Dei voluntatem ferri
videmus. Postremo, oculis fidei ad Dei voluntatem
nia referre oportet quæ patimur, neque imputare alijs
nibus vllis mala illata, sed Deo, quo auctore nobis
nia eueniunt. Sicut B. Iob tam magno à variis ac-
detrimento, nihil de vllis inimicis conquestus, dicit
Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Dominus
cuit, sic factum est: sit nomē Domini benedictum. De
rò Gregorius^d: Magna est, inquit, consolatio in cogitacione
dijp

v Iob 1.

*d lib. 2. moral.
cap. 18.*

displicet, quod illo ordinante erga nos agitur, cui non nisi iustum placet. Si igitur iusta placere Deo scimus, pati autem nisi quæ Domino placuerunt non possumus: iusta sunt cuncta, quæ patimur, & valde iniustum est, si de iusta passione murmuramus. Deinde sciendum est, quod plerumque euenire patientibus solet, vt eo quidē tempore, quo aduersa patiuntur, vel contumelias audiunt, nullo dolore pulsantur, & sic patientiam exhibeant, vt custodire etiam cordis innocentiam curent. Sed cū post paululum hæc ipsa, quæ pertulerint, ad memoriam reuocant, igne vehementissimi doloris infligantur, argumenta vltionis inquirunt, & mansuetudinem, quam tolerantes habuerunt in retractatione, & recordatione sua semetipsos diiudicantes perdunt. Ille ergo veraciter patientiam seruat, qui & ad tempus aliena mala sine dolore tolerat, & hæc eadem retractans pertulisse se talia exultat, ne bonum patientiæ quietis, & pacis tempore pereat, quod in perturbationibus custoditur.

Pati nisi quæ Domino placuerunt non possumus.

a Greg. Hom. 35. in euang.

Quis vere patientiam seruet,

In sermone dicendam veritatem, & mendacium fugiendum esse.

CAP. XXVI.

AD sermonis honestatem, de qua hæcenus egimus, insuper requiritur, vt in eo veritas sit, & nō mendacium. Quoties enim aliquid aut dicimus, aut loquimur, vt Cicero inquit, toties de nobis iudicatur. Nam interpres mentis nostræ est ipsa oratio, verbis quidem discrepans, sententiis congruens. Hinc & vulgò dici solet: Qualis vir, talis oratio. Itaq; in primis prouidendum, ne sermo vitium aliquod indicet nostris inesse moribus, quod maxime tū solet euenire, cū studiosè de absentibus detrahendi causa, aut maledicè, aut per ridiculum, aut seuerè contumeliosèque dicitur. Charondas Tyrius dixisse legitur, vt honestatem, ac veritatem quisque colat, turpitudinem atque mendacium oderit: nam hæc notis virtus, & malitia discernuntur. Quare statim à pueris assuefacere oportet, castigando quidem mentiendi studiosos, veritatis autem, amando. Idcirco, vt Cicero refert, quæ pœna à diis immortalibus periuro, hæc mendaci constituta fuit. Non enim ex pactione verborum quibus iusiurandum comprehenditur, sed ex perfidia,

b 1. de oratore.

c Cic. 1. de legib. Qualis vir, talis oratio.

d Cic. 1. lib. offic.

e apud Stepha. Bellengerium in senten. volum.

f Pro Roscio. Mendaci & periuro eadem est pœna constituta.